

Sygn. akt IV CZ 23/20

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak (sprawozdawca)

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa K. W.

przeciwko M. B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 czerwca 2020 r.,

zażalenia powódki

na wyrok Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 19 lipca 2019 r., sygn. akt I Ca [...],

**odrzuca zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego do orzeczenia kończącego
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 lipca 2019 r. Sąd drugiej instancji – Sąd Okręgowy w Ł., na skutek apelacji pozwanego M. B., uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji – Sądu Rejonowego w W. zasądzający od pozwanego na rzecz powódki K.W. kwotę 3710 zł z ustawowymi odsetkami i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy wskazał m.in., że nierozpoznanie istoty sprawy sprowadza się do pozostawienia poza oceną sądu okoliczności faktycznych stanowiących przesłanki właściwego zastosowania prawa materialnego. Sytuacja taka, zdaniem Sądu Okręgowego, wystąpiła w niniejszej sprawie, ponieważ Sąd Rejonowy uchylił się od całościowej oceny zgromadzonego materiału i dokonania istotnych – z punktu widzenia materialnoprawnej podstawy roszczenia i podjętej przez pozwanego obrony – ustaleń faktycznych. Wyrok uwzględniający powództwo zapadł tym samym bez przeprowadzenia dowodów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. W realiach sprawy zachodzi więc konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Jako podstawę uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sąd Okręgowy wskazał art. 386 § 4 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła zażaleniem powódka, zarzucając naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. i wnosząc o jego uchylenie oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 505¹ k.p.c. w brzmieniu poprzedzającym wejście w życie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469 z późn. zm., dalej – „ustawa nowelizująca”) sprawy o roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekraczała dwudziestu tysięcy złotych, podlegały rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym. Sprawa, w której wniesiono zażalenie, podlegała w związku z tym rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym. Stosownie do tego, w reakcji na pozew złożony na urzędowym formularzu (art. 505² k.p.c. w dawnym

brzmieniu) przewodniczący w Sądzie Rejonowym wydał zarządzenie kierujące sprawę do rozpoznania m.in. w postępowaniu uproszczonym, przewodniczący w Sądzie Okręgowym – zarządzenie o rozpoznaniu sprawy przez Sąd Okręgowy w składzie jednoosobowym, apelacja pozwanego została rozpoznana na posiedzeniu niejawnym (art. 505¹⁰ § 2 k.p.c.) i przez sąd w składzie jednego sędziego (art. 505¹⁰ § 1 k.p.c.). Na okoliczność, że sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym, nie rzutowało natomiast błędne poszukiwanie przez Sąd Okręgowy podstawy do wydania wyroku kasatoryjnego w art. 386 § 4 k.p.c. zamiast – prawidłowo – w art. 505¹² § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego, w stanie prawnym poprzedzającym wejście w życie ustawy nowelizującej, utrwaliło się, przy aprobachie doktryny, stanowisko, zgodnie z którym zażalenie unormowane art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest w postępowaniu uproszczonym niedopuszczalne (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2015 r., III CZ 7/15, OSNC 2015, nr 6, poz. 79, z dnia 17 kwietnia 2015 r., III CZ 15/15, OSNC-ZD 2016, nr C, poz. 56, z dnia 23 marca 2017 r., V CZ 9/17, niepubl., i z dnia 15 grudnia 2017 r., III CZ 48/17, niepubl.). Podłożem tego zapatrywania było założenie, że zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest gwarantem modelu apelacji pełnej i ma służyć kontroli prawidłowości stosowania art. 386 § 2-4 k.p.c., które umożliwiają – na zasadzie wyjątku – wydanie przez sąd rozpoznający apelację wyroku kasatoryjnego. Założenie to uznano za nieadekwatne w odniesieniu do modelu apelacji ograniczonej przyjętego w postępowaniu uproszczonym, zakładającego ograniczenie kompetencji sądu drugiej instancji w zakresie postępowania dowodowego i znacznie szerszą swobodę w zakresie uwzględnienia apelacji przez uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (art. 505¹² § 1 k.p.c.).

W okolicznościach sprawy za zbędną należało uznać ocenę, czy a jeśli tak, to w jakim stopniu zmiany dokonane ustawą nowelizującą mogą wpływać na dotychczasowy model apelacji w postępowaniu uproszczonym (por. uchylony art. 505¹¹ i dodany art. 505¹² § 1¹ k.p.c.). Zaskarżony zażaleniem wyrok został wydany w dniu 19 lipca 2019 r., a zatem przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej (7 listopada 2019 r.); pod rządami dawnego stanu prawnego

wniesiono także zażalenie, co prowadzi do wniosku, że dopuszczalność zażalenia należało ocenić według stanu prawnego poprzedzającego wejście w życie ustawy nowelizującej (por. także art. 9 ust. 4 ustawy nowelizującej oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2019 r., V CZ 90/19, niepubl.).

W tym stanie rzeczy zażalenie podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

aj
[aw]